

संपादकीय

पाकिस्तान असं का वागतो?

पाकिस्तानावर भारताने प्रतिहल्ले सुरू केल्यामुळे भारत आणि पाकिस्तान या दोन्ही देशांत आता युद्धाच्या कथा चर्चित्या जात आहेत. 22 एप्रिल रोजी पाकिस्तानची मदत असलेल्या दहशतवाद्यांनी पहलगाम येथे पर्यटकांवर केलेल्या भाड हल्ल्यामुळे पाकिस्तानची अडू गेलेली आहे. भारताचे दहशतवादाबद्दलचे धोरण म्हणजे 'शून्य सहनशीलता'. त्यामुळे भारत लवकरच पाकिस्तानात दडलेल्या दहशतवाद्यांवर कारवाई करेल, याचा जगाला अंदाज होताच. अशा अनेक घटना या आधीसुद्धा अनेकदा घडलेल्या आहेत. जनरल असिम मुनिर 2022 सालापासून पाकिस्तानचे लष्कर प्रमुखपदी आहेत. त्यांनी अलीकडेच स्वतःला मुदतवाढ दिली आहे. त्यांच्या आधीचे लष्करप्रमुख जनरल बावेजा यांना आर्थिक विकास महत्त्वाचा वाटत होता. त्यानुसार त्यांनी काही कौतुकास्पद धोरण राबवली होती. आता असिम मुनिर पुन्हा एकदा गौरवशाली भूतकाळाचा उल्लेख करत आहेत. याचा नेमका परिणाम समजून घेतला पाहिजे. 2019 साली जे पुलवामा हल्ला झाला होता तेव्हा हेच मुनिर पाकिस्तानची गुप्तचर सेवा आयएसआयचे प्रमुख होते. त्यांनीच त्या भ्याड हल्ल्याला हिस्सा कंदील दाखवला होता. तेव्हासुद्धा काही अभ्यासकांनी मुनिर यांच्याबद्दल चिंता व्यक्त केली होतीच. आता ती शंका खरी ठरली आहे.

पाकिस्तानची ही मानसिकता आजची नाही. याची मूळ भारताच्या आधुनिक इतिहासात सापडतात. याचा अगदी अलीकडे पाकिस्तानचे आताचे लष्करप्रमुख असिम मुनिर यांनी काही बाबींचा उच्चार केला होता. ते म्हणाले की, पाकिस्तानच्या नागरिकांनी पाकिस्तान का निर्माण करावा लागला, हे कधीही विसरू नये. या संदर्भात त्यांनी जिना यांनी मांडलेल्या 'हिराष्ट्र' सिद्धांताचा उल्लेख केला. त्यांच्या मते, पाकिस्तान हे दुसरे असे राष्ट्र आहे जे 'कलमा'वर आधारलेले आहे. पहिले राष्ट्र इस्लामचे संस्थापक मोहम्मद पैगंबर यांनी 'मदिना'त स्थापन केले होते. त्यानंतर सुमारे तेराशे वर्षांनंतर 1947 साली कलमावर आधारित पाकिस्तानची निर्मिती झाली.

आता प्रा. वेकट धुलिपाला यांच्या सारखे अभ्यासक दाखवून देतात की जिना यांच्या 'हिराष्ट्र' सिद्धांतामार्गे हीच दृष्टी होती. म्हणून मुस्लीम लीगने मार्च 1940 मध्ये 'स्वतंत्र पाकिस्तान'ची मागणी केली आणि ऑगस्ट 1947 मध्ये पाकिस्तानची निर्मिती झाली. या मार्गाली गुंतागुंतीचा इतिहास समजून घेतला नाही तर 1947 सालापासून पाकिस्तानचे विविध राष्ट्रप्रमुख जनरल आयुबखान, झुल्फिकार अली भुट्टो, जनरल झिया आणि जनरल परवेझ मुशर्रफ वगैरे नेत्यांची धोरण समजणार नाही. यासाठी इस्लामचा इतिहास अगदी थोडक्यात माहिती असणे गरजेचे आहे. सातव्या शतकात उमग पावलेल्या इस्लाम धर्माने लवकरच झेप घेतली आणि युरोप, अशाशियातील बरेच प्रदेश पादाक्रांत केले. तो इस्लामच्या वैभवाचा काळ होता. आशियात युरोपियनांच्या आगमनानंतर मात्र इस्लामची पीछेहाट सुरू झाली आणि शेवटी 1857 च्या बंडात पराभव झाल्यानंतर मोगलांची सत्ता संपुष्टात आली. विसाव्या शतकाच्या सुरुवातीला झालेल्या पहिल्या महायुद्धानंतर केमालपाशा यांनी तुर्कस्तानातील खिलाफत नष्ट केली. अशा रीतीने आधुनिक काळात जागतिक पातळीवर मुस्लीम समाजाला 'हास बघावा लागला.

यावर उपाय म्हणून 'पाकिस्तानची निर्मिती' या घटनेकडे बघितले पाहिजे, अशीसुद्धा मांडणी केली जाते. पाकिस्तान हा फक्त मुस्लिमांसाठी निर्माण झालेला देश म्हणजे 'दुसरी मदिना' असं मानले जातं. पाकिस्तानच्या मागणीतील भौगोलिकतेचा मुद्दासुद्धा दुर्लक्ष करण्यासारखा नाही. आज जो भूप्रदेश 'पाकिस्तान' म्हणून ओळखला जातो त्याच्या सर्व शेजारी देश इस्लाम धर्मीय आहेत. अशा देशांच्या मदतीने पाकिस्तान एक 'बलशाली राष्ट्र' बनेल असा विश्वास जिन्हा यांना होता.

आता या स्थितीची दुसरी बाजू समोर ठेवली पाहिजे. ती म्हणजे फाळणीपूर्व भारतात मुस्लिमांची लोकसंख्या सुमारे नऊ कोटी होती. पाकिस्तान निर्माण झाला असता तर यातील सहा कोटी पाकिस्तानात गेले असते. याचा दुसरा अर्थ असा की उरलेल्या भारतात तीन कोटी मुस्लिमांना राहिले असते. हे सर्व पाकिस्तानात गेले नाही. अशा मुस्लिमांच्या सुरक्षेसाठी जिना 'ओलीस' हा मुद्दा समोर आणत असत. भारतातील अल्पसंख्याक मुस्लिमांना जर बहुसंख्याक हिंदूंनी त्रास दिला तर पाकिस्तानातल्या अल्पसंख्याक हिंदूंना असाच त्रास होईल. हीच ती 'ओलीस रणनीती'. असं दिसतं की जिना सुरवातीला धर्मनिरपेक्षतावादी होते. मात्र, पाकिस्तानच्या निर्मितीसाठी त्यांनी धर्मनिरपेक्षतेला मदत घेतली. 1940 च्या दशकात जिना आणि देवबंदी पंथीय धर्मगुरू यांच्यातील घसट वाढली होती. यातूनच पाकिस्तान हा इस्लामिक स्टेट असेल, हे नक्की होत गेले. तेव्हाचे देवबंदी पंथाचे मोठे धर्मगुरू मौलाना शब्बर अहमद उस्मानी यांनी तर जाहीर केले होते की पाकिस्तान म्हणजे 'नवीन मदिना' असेल.

मदिनाचे राज्य स्थापन झाल्यावर तेव्हा जसा इस्लामचा प्रभाव वाढला तसा आता पाकिस्तान निर्माण झाल्यावर होईल असा त्यांचा विश्वास होता. यातील पुढचा टप्पा म्हणजे सर्व मुस्लीम देशांत एकीची भावना निर्माण होईल. मुस्लीम लीगच्या नेत्यांना असेही वाटत होते की आधुनिक जगाला भेडसावणाऱ्या सर्व प्रश्नांची उत्तर इस्लामकडे आहेत. यातून एक महत्त्वाची घटना घडली. 1949 साली भरलेल्या मुस्लीम लीगच्या अधिवेशनात संमत झालेल्या ठरावानुसार पाकिस्तानात 'सर्वोच्चस्थानी अल्ला, नंतर शासन आणि त्यानंतर समाज' अशी उत्तरंड असेल.

हे सर्व तपशील काळजीपूर्वक बघितले की पाकिस्तानच्या निर्मितीपासून आजपर्यंत पाकिस्तानच्या महत्त्वाच्या सर्व नेत्यांच्या घोषणा, त्यांचे कार्यक्रम, त्यांनी राबवलेल्या योजना वगैरेवर प्रकाश पडतो. 1965 साली भारतावर युद्ध लादणारे पाकिस्तानचे तेव्हाचे सर्वेसर्वा जनरल आयुबखान तर म्हणायचे की 'मी सकाळची न्याहरी लाहोरमध्ये करेन, दुपारचे जेवण जालंधरला घेईन आणि रात्रीच जेवण दिल्लीत'. इतका त्यांना भारतावर सहज विजय मिळवण्याबद्दल विश्वास होता. प्रत्यक्ष काय झाले हा इतिहास इथे देण्याची गरज नाही.

'नवीन मदिना' निर्माण करणं, भारताबद्दलचा हा राग, जगावर प्रभाव टाकण्याची मानसिकता ही विसाव्या शतकातील पाकिस्तानच्या निर्मितीमागची महत्त्वाची प्रेरणा होती. या संदर्भात पाकिस्तानचे आजचे सर्वेसर्वा जनरल असिम मुनिर यांच्या वक्त्यांकडे बघितले पाहिजे. ते सेनाधिकारी आहेत, राजकीय नेते नाहीत वगैरे समर्थन लंगडे पडते. याचे कारण 2018 साली इमरान खान यांनीसुद्धा निवडणुकीदरम्यान पाकिस्तान म्हणजे 'नवीन मदिना', असे जाहीर केले होते, हे लक्षात घेतले पाहिजे. हे सर्व समजून घेतले की असं वाटतं की एखाद्या देशाला, एखाद्या समाजाला गौरवशाली इतिहास असणं थोव्याचं आहे की काय? अशांमुळे तो देश आधुनिक काळातील आव्हानांना वस्तुनिष्ठपणे सामोरा जायला तयार नसतो की काय?

याचकपणा सोडा! देणे हाच धर्म। घेणे हा अधर्म

भि क्षापत्र अवलंबणे। जळी जिणे लाजिरवाणे। फुकटच अन्न खाण्याचा तिरस्कार संत तुकोबांनी एका अभंगातून असा व्यक्त केला आहे. तुकोबा हे उच्च संस्काराचे एक श्रेष्ठ आणि ज्येष्ठ उदाहरण होते. जे कोणी भीक मागून जगा असा आचारधर्म आपल्या अनुयायांना, शिष्यांना, चेल्यांना देतात, ते अधःपतितच होते आणि आहेत. पण आश्चर्य असं की, बहुतेक सर्व धर्मांनी आपल्या सांप्रदायिकांना विनासंकोच भीक मागायला आणि फुकटच खायला भाग पाडल आहे. तशी घाणेरडी सवय लावली आहे. ॐ भिक्षां देहि, जय जय रघुवीर समर्थ, अलख निरंजन, धर्म कोरान् भिक्षा, ॐ श्री गुरुदेव दत्त या किंवा अशा आरोळ्या ठोकत धार्मिकपणाला साद घालत झोळीधारी महापुरुष दारात आले, की माणसं अगत्यपूर्वक त्याला भीक- नव्हे; भिक्षादान- करतात. प्रसाद म्हणून दिला- घेतला जाणार 'भंडारा'ही असाच असतो. भुकेलेल्याला अन्न द्या म्हणणारे गाडगेबाबा स्वतः सूर्योदयापासून बारा वाजेपर्यंत सहा तास खराट घेऊन सफाईचं काम मन लावून करीत. मग कष्टाची भाकरी हातावर घेऊन दोन घास पोटात ढकलीत असत. तेही तुकोबांचे खरे अनुयायीच होते. भीक मागणं त्यांना तत्त्वतः मान्य नव्हतंच. पण अनेक धर्मांनी भिकेला प्रतिष्ठा देण्यासाठी अनेक दंतकथांची निर्मिती केली आहे. कोल्हापूर परिसरात बारा वाजता दत्त भिक्षा मागण्यासाठी येतात असं पुराणात लिहिलं आहे. त्यामुळे त्या वेळेस कुणीही भिकारी दारी आला, की लोक त्याला आदराने भीक घालतात. अत्रीपुत्र दत्त कधी काळी होऊन गेलाही असेल आणि तोही एकमुखी असेल, असं समजू या. पण आज तो येणं शक्य नाही, हे वास्तव भिक्षा देणाऱ्यांना समजत नाही. परिणामी, पुराणकथांमुळे भिकाऱ्यांचा प्रश्न हा राष्ट्रापुढील एक भयानक प्रश्नच झाला आहे. तुकोबा स्वाभिमानांनी होते. ते फुकटखाऊ संस्कृतीचे निंदक होते. तोच संप्रदाय गाडगेबाबांनी चालवला.

तरीही फुकटच खायला सोकावलेले, फुकटच खाऊन मस्तवाल झालेले आणि फुकटच खाणं हा आपला जन्मसिद्ध हक्क आहे, असं मानणारे कितीतरी भिकारड्या मनोवृत्तीचे लोक समाजात आहेत. आम्ही काय कुणाचे खातो रे। तो राम आमहाला देतो रे। असा हलकट मयूरपणा फुकटच्या खाण्यातून दड होत जातो. सरकारी, निमसरकारी कचेरीतील अधिकारी, विभागप्रमुख वषाचं तीनशे पासष्ट दिवस रात्रीच जेवण बाहेरच हादडत असतात. तेही दुसऱ्या कुणाच्या तरी पैशानी! श्री स्टार, फाईव्ह स्टार हॉटेलांपुढे भारत सरकार, महाराष्ट्र शासन, जिल्हा निबंधक, महापौर, उपमहापौर, विरोधी पक्षनेता, प्रेस अशी बिरुदं

मिरवण्याच्या गाड्या सायंकाळी साडेसात ते रात्री बारापर्यंत उभ्या असतात. त्या हॉटेलात हे उच्चभू खात-पीत आणि फुकटच्या खाण्याच्या आंतरिक आनंदाने सभा लावीत असतात. पाहिलं असतं, तर किमान त्यांच्या प्रतिष्ठेला धक्का तरी बसला असता. पण असं होत नाही. कारण समाजाने 'जो तो आपल्या नशिबात असेल ते खातो. आमच्या नशिबात ते नाही; मग तळमळून काही होणार नाही,' असा पारंपरिक विचित्र, कर्मफल-सिद्धान्त, पूर्वपुण्य इत्यादी विकृत विचार स्वीकारला आहे. त्यामुळे चिडण्याशिवाय काही होताना दिसत नाही. भ्रष्टाचारात आपल्या देशाचा वरचा नंबर लागण्याचंही कारण हे भाग्यवादी विचारच आहेत. साखरेचं खाणार त्याला देव देणार अशा म्हणी आपल्या ओटांवर सतत नाचत असतात. त्यामुळे आपल्या देशातून भ्रष्टाचार निपटून काढण्याप्रमाणेच फुकटखाऊपणाला आळा घालणंही कठीण आहे. पण त्याबाबतच्या चिड्याचा विचार असा अभंग हवा-

घरातील अन्न। खातो स्वाभिमानांनी खरा तो सद्गुण। सज्जन तो ॥ १ परान्नाची इच्छा। करिती भिकारी वृत्ती कुत्र्यापरी। अपेक्षेची ॥२ भीक मागायला। लागाणारा धर्म खरा तो अधर्म। धर्म नव्हे ॥ ३ मंदिरी वर्गणी। भक्त आणताती प्रसाद वाटती। भीक तीच ॥४ प्रसाद हे नाव। मूर्ख देती त्यास भिकेच्या अन्नसा। गौरवितो ॥५ फेका तो प्रसाद। शिकवी लाचारी हात जो पसरी। भिकारी तो ॥६ घेणाऱ्याचा हात। असतो खालती तीच अधोगती। जीवनाची ॥७ 'देणाऱ्याचा हात'। सुद्धा घेऊ नये काही मागू नये। शहाण्याने ॥ ८ देणे हाच धर्म। घेणे हा अधर्म आनंदाचे मर्म। 'देणे' हेच ।।९ कर्माईचे खाती। सुपुत्र देशाचे खाती फुकटचे। देशद्रोही ॥ १०

प्रा. डॉ. जे. बी. शिंदे

844/1, साळोखेनगर,
कळंबा रोड, कोल्हापूर-416012
92258 09071

पर्यटनाला ब्रेक, का राज्यांतर्गत फिरतीला संधी...!

नु कल्याच झालेल्या पेहेलगाम मधील पर्यटकांवर हल्ल्यामुळे पर्यटन क्षेत्र हादरून निघाले आहे. एक भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे. पर्यटन क्षेत्रावर मोठे संकट येऊन ठेपले आहे का? असे वाटत आहे. खूपशा पर्यटकांनी स्वर्ग असलेले काश्मीर मधून आलेले बुकिंग रद्द केले आहे. याचा मोठा फटका तिथल्या स्थानिकांना आणि पर्यटनाची जोडलेल्या लोकांना होणार आहे, यात काही वाद नाही. आणि येणारे पुढील संकट स्थानिकांसाठी आव्हान ठरून येणार आहे, असे इथे अंदाज वर्तवले जात आहेत. त्याच पार्श्वभूमीवर एप्रिल, मे आणि जून या महिन्यात सुट्ट्या असतात त्याचा पुरेपूर फायदा पर्यटन क्षेत्राला होत असतो खरा पण या हल्ल्यामुळे सर्व टिकाणी जाणे लोक टाळत आहेत असे लक्षात येत आहे. हा हल्ला कारणस्तव असला तरी राज्यातून दुसऱ्या राज्यात जाताना सुद्धा भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे, कारण परंप्रांतीय पर-राज्यातले लोक आल्यानंतर त्यांच्याशी गैरव्यवहार करणे किंवा हल्ला करणे किंवा चोरी, लूट करण्याच्या उद्देशाने आणि पैसा उकळण्याच्या भानगडीमुळे पर्यटन क्षेत्र बंदनाम होत चालले आहे. अशातच सुरक्षित वातावरण निर्माण करणे गरजेचे वाटत आहे. खरंतर सर्वतोपरी समृद्ध असलेला भारत देशामध्ये बघण्यासारखं खूप आहेगा परंतु आता परदेशी नागरिक यायचं प्रमाण कमी झाले आहे. कारण गैरवर्तन आणि गैरप्रकार हे वाढत चालले आहेत. हे दुर्दैवी आहे. सांगताना खंत वाटते पण परदेशी नागरिक भारतातकडे पाठ फिरवली आहे. तुटपुंज असे संख्या असलेले परदेशी पाहुणे आपल्याला दिसतात. त्याचप्रमाणे एका राज्यातून दुसऱ्या राज्यात जाणं सुद्धा आज अवघड झाले आहे स्थानिक प्रशासन कुटल्याही गैरव्यवहारात गैरप्रकार हस्तक्षेप न करता पर्यटकाला सुरक्षा देत नाहीयेत. यामुळे सततची हल्ले व्हिडिओ च्या मार्फत सोशल मीडियावर दिसत आहेत. याचा दुरगामी परिणाम होणार आहे, हे स्थानिकांना कळतच नाहीये. अर्थव्यवस्था फिरणार नाही, स्थानिकांना रोजगार मिळणार नाही,

लोकांची भरभराट करावी असे वाटते. मला माहित आहे काही लोकांना देशांतर्गत आणि प्रदेशात जायला आवडते, परंतु आताच्या काळामध्ये असुरक्षित वातावरण आणि धोका मग तो कोणत्याही प्रकारचा असो हे टाळण्यासाठी सुरक्षित पर्यटन करणे गरजेचे आहे. स्थानिक पर्यटनाशी जोडलेल्या लोकांनी सुद्धा आलेल्या लोकांना पर्यटकांना, प्रवाशांना सुरक्षा देणे हे पहिले प्राधान्य असले पाहिजे आणि मग त्यानंतर आदरतीथ्या आणि आपलेपणा यातील आपलेसे करणे आणि पर्यटकांना मनमोकळेपणाने राहायचे सोयीस्कर करणे, याला प्राधान्य दिले पाहिजे. सध्या काही लोकांकडे पैसा असून सुद्धा पर्यटनाला जाणे भीतीदायक वाटत आहे. त्यामुळे प्रत्येक भटकंती करणाऱ्यांनी स्वतःची काळजी घेत फिरावे, असे आव्हान होत आहे. शेवटी स्वतःची जबाबदारी स्वतःवर घ्यावे आहे. पर्यटकांनी सुरक्षित जागा बघूनच जावे आणि आपले व आपल्या कुटुंब आणि मित्र मैत्रिणी तसेच इतरांचे सुद्धा जागृत राहून संरक्षण करावे, असे इथे वाटते.

एकंदरीतच राज्यांतर्गत पर्यटनाला मोठी संधी चालूच आली आहे, कारण देशांतर्गत आणि परदेशी जाणारे लोक आता स्थानिक जागी जायला तयार आहेत. याचा पूर्ण फायदा पर्यटनाशी जोडलेल्या लोकांनी घ्यावा. नवीन संधी उपलब्ध करून द्यावी आणि राज्याचे अर्थव्यवस्था तसेच पर्यटन धोरण बळकट करावे, असे सर्वांनाच वाटत आहे. त्यामुळे धरतून बाहेर पडताना सुरक्षित आणि मनोरंजनात्मक प्रवास करावा आणि आपल्या घरी आपले कोणीतरी वाट पाहत आहे आणि आपल्याला परत यायचं वाटत आहे या उद्देशाने पर्यटन करावे अशी इथे इच्छा व्यक्त करतो. सुरक्षित पर्यटनाच्या शुभेच्छा आणि मनोरंजनात्मक सुट्टीची सर्वांनी मजा घ्यावी एवढेच वाटते, धन्यवाद.

श्रद्धाचि चव्हाण
मो 8380800083/
9527377555

आदर्श नेता । हा भेटे कल्पनेत

यथाराजा तथा प्रजा असं राजेशाहीतील समाजजात वर्णन एकेकाळी केलं जात होतं आणि दुर्दैवाने एकविसाव्या शतकातसुद्धा लोकमानसात राजाविषयीचे प्रेम घट्ट मूळ धरून बसलेलं दिसून येतं. तथापि सुदैवाने जगात अनेक राष्ट्रांत लोकशाही प्रतिष्ठित होऊन नांदत असल्याने यथा प्रजा तथा नेता असा बदल करण्यासारखं वातावरण तयार होत आहे. पूर्वी राजांची एकाधिकारशाही चालायची; आता नेत्यांची बेवंदशाही चालू आहे. शासक बदलले, पण कारभाराचा अत्यवस्थितपणा, दिशाहीन धोरणांचा नंगानाच, चालबाजीने मतपेट्यांच्या जुगाराचा ड्राव जिंकून सत्तेला पायाची दासी करण्याचा नेत्यांचा उन्मत्तपणा राजेशाहीलाही लाजवील असा देशभर दिसत आहे. 'राजनीती वारांगनेप्रमाणे अनेक रूप धारण करते,' असं विचारवंत भर्तृहरि का म्हणतात, ते वरील चित्र पाहिल्यावर कळायला हरकत नाही. लोकशक्ती प्रगत राष्ट्रांची असो वा अग्रगत राष्ट्रांची; ती आंधळी असल्यासारखीच वागते आणि तिला नेता आवश्यकच वाटतो. नेतृत्वविहीन शासन अस्तित्वात येण्याइतकी प्रगती प्रगत राष्ट्रांचीही का होत नाही, हा फार महत्त्वाचा प्रश्न आहे. कसाही (की कसायी?) असला तरी चालेल, पण नेता पाहिजेच! अशी आजच्या जगाची मानसिकता आहे. विचारवंत श्रद्धानंद म्हणतात, 'नेता बुडवो की तारी; पण लोक मात्र नेत्याच्या मागूनच चालतात. भारत हा तर वैचारिक पातळीच्या दृष्टीने मागासलेला देशच असल्याने त्याच्या नेतृत्वाच्या दर्जाबद्दल न बोलणं बरं! पण अतिप्रगत राष्ट्रांचे नेते सत्तेचा समतोल, महासत्तापदाची लज्जास्पद लालसा आणि धोकेबाज राजकारणाची बुमरंगफेक अशा गोष्टींच्या नादी लागून आपल्या देशाला विनाशाच्या खाईत कसं लोटीत आहेत, हे उदाहरणांसह आणि तपशीलवार सांगणं अवघड नाही. लोकांना नेता आवश्यक वाटतो हीच खरी अडचण आहे. 'सरकार कोणाचीही असो ते एकसारखंच असतं, सत्ता सर्वांनाच भ्रष्ट करते,' हे अटलबिहारी वाजपेयीचं निरीक्षण हे केवळ आत्मपरीक्षण नसून जगाच्या सारान्वयस्थ्यांचं कठोर समीक्षण आहे.

भारतीय लोकशाही हा तर विचारवंतांना अनेक शकंते चिंतनाचं खाद्य पुरविलं, असा अनाकलनीय प्रकार आहे. भारतातील आजच्या महाभूतं नेत्यांनी राजकारण हा फायद्याचा धंदा म्हणूनच त्यात स्वतःला झोकून दिलं आहे. सरदार पटेल यांनी नेत्याविषयी आपल्या अपेक्षा व्यक्त करताना म्हटलं होतं, 'थोडे भाषण करता आलं, थोडं वृत्तपत्रात लिहिता आलं म्हणजे कुणी नेता होत नाही. नेता होणं हा क्रमिक विकास असतो.' पण आपल्या इथे लोकशक्तीने भाषण, लेखनाचा गंधही नसला; तरी नेता होता येतं, हे अनेक उदाहरणांनी सिद्ध करून दाखवलं आहे. चांगली बौद्धिक क्षमता असणारी माणसं राजनीतीच्या वारांगनेपासून कटाक्षाने दूर राहून स्वतःचं कल्याण साधतात. 'स्वतःला काहीही माहीत नसताना, आपणाला सर्व काही समजते, असं मानणं हा राजकारणातील फार मोठा गुण(?) आहे,' असं नाटककार बर्नाई शॉ

म्हणतात. ते इंग्लंडमधील राजकारण्यांना काही टक्के लागू होत असेल; तर भारतीय राजकारण्यांना शंभर टक्के लागू व्हायला हरकत नाही. महात्मा गांधी, पंडित नेहरू, डॉ. राजेंद्रप्रसाद, डॉ. अबुल कलाम आजाद, डॉ. राधाकृष्णन, डॉ. जाकीर हुसेन. डॉ. आंबेडकर, डॉ. अब्दुल कलाम अशी गुणवत्तेची व्यासंगी राजकारणी माणसं आज फार दुर्मीळ झाली आहेत. पण आजचे जे नेते आपले गौरवग्रंथ समारंभपूर्वक प्रकाशित करतात; त्या नेत्यांची योग्यता गौरवग्रंथात लेख लिहिणाऱ्या विद्वानाइतकीही नसावी, हे देशाचं दुर्दैव नव्हे? 'आत्मविश्वास, दृढता आणि वैराग्य हे तीन गुण ज्या व्यक्तीमध्ये असतात, तोच नेता होण्यास योग्य असतो,' असं एक संस्कृत सुभाषित म्हणते. या कसोटीवर श्रीमान योगी छत्रपती शिवराय आणि 'योगी राजकारणी' महात्मा गांधी, पंडित नेहरू यांचा उल्लेख करता येईल. पण ती कसोटी आजच्या धनाद्वय आणि निर्बुद्ध नेत्यांना लावता येईल का? 'पद सोडल्यावरही ज्याची योग्यता कमी होत नाही, तो खरा नेता' असा एक सुविचार आहे. जनतेने अशा नेत्याचा शोध घेऊन त्याचं सामर्थ्य वाढवलं, तर देशाचा भविष्यकाळ उजळतो. देवाधर्माचं नाव घेऊन जे मतांचा जोवावा मागतात, त्यांना लोकांनी मंदिराचं पुजारीपण बहाल करावं, प्रधानमंत्रीपद नव्हे! म्हणूनच निवडणूक ही मतदारांच्या शहाणपणाची परीक्षा असते. सत्यान्वेषी पत्रकार खुशवंतसिंग मतदारांच्या ह्या अवघड कामगिरीविषयी म्हणाले होते, 'मतदारांना चोरामधून सज्जन शोधावा लागतो.' हा केवळ विनोद नव्हे; तर ते तर्ककठोर सत्य आहे, एवढं भान मतदारांनी ठेवलं पाहिजे. कारण-

कोणी एक नेता। अन्य अनुयायी लोकशाहीठाथी। नाही योग्य ॥ १ स्वयंशासनाचा। करावा विकास मिळो प्रत्येकास। अधिकार ॥२ तेव्हा दुःखितांचे। संकट जाईल लोक पाहतील। सुखी जग ॥ ३ आपला लगाम। नेत्याहाती दिला माकडाची कळ। लोका आली ॥४ आदर्श नेता। हा भेटे कल्पनेत भेटे वास्तवात। नको तीच ॥५ स्वतःचा उद्धार। स्वतःच करावा कशासाठी हवा। ढोंगी नेता ॥६ निवडून द्यावे। असे फार थोडे तांदळात खडे। तसे अन्य ॥७ दुर्दैवी सौभाग्य। तशी लोकशाही आहे आणि नाही। सारख्याच ॥८

प्रा. डॉ. जे. बी. शिंदे

844/1, साळोखेनगर,
कळंबा रोड, कोल्हापूर-416012
92258 09071

पान ? वरून सर्व चळवळीमध्ये...

इतिहासाचार्य मा. म. देशमुख बहुजन इतिहास व प्रबोधनाचे अध्वर्यू या विषयावर प्रा. प्रेमकुमार बोके यांनी विचार व्यक्त केले. यावेळी अध्यक्षस्थानी मधुकरराव मेहकरे होते. प्रा. विद्या पंडित, कॉ. शरद पाटील यांची इतिहास मीमांसा आणि मार्क्स, फुले, आंबेडकरवाद या विषयावर प्रदेश

कार्याध्यक्ष नवनाथ घाडगे व कॉ. किशोर ढमाले यांनी मनोगत व्यक्त केले. सकाळच्या सत्रात सूर्योदयाच्या कविता या कवी संमेलनात मनीषा पाटील हेरोलीकर, कवी संमेलनाचे उद्घाटक डॉ सतीश तराड, डॉ. सतीश होनगावे जालना, लक्ष्मण हेंवाडे पंढरपूर, मनीषा पाटील,

रायजादे सांगली, दिनेश भिसे, परभणी, बालाजी जाधव लातूर, तानाजीराजे जाधव, शाहीर पाटील सांगली, दुर्गा देशमुख परभणी, राजेश महल्ले अमरावती, सुभाष पांचाळ, रवींद्र कदम परभणी, गोरखनाथ भागपाडे, कमलाकर दुबे, राजवर्धन कदम आर्दनी सहभाग नोंदवला.

बोगस शिक्षकांबरोबरच संस्थाचालकांच्या...

प्रणालीचे अद्ययावतीकरण करून संचमान्यतेतील उच्चतम मान्य शिक्षक व शिक्षकेतर पदांसाठी प्रवेश काढले जाणार आहे. या प्रणालीत नसलेल्या शिक्षकांचे वेतन रोखले जाणार आहे. या आदेशामुळे शिक्षकांमध्ये खळबळ उडाली आहे. राज्यातील शाळांना मे महिन्याची सुटी आहे. या कालावधीतच ही माहिती भरली जाणार असून, त्यानंतर जूनचे

वेतन या नवीन प्रणालीद्वारे काढले जाणार आहे. यासंदर्भातील सूचना आणि आदेश राज्यातील सर्व शाळा आणि मुख्याध्यापकांना देण्यात आल्या आहेत. माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण सहसंचालक डॉ. श्रीराम पानशाडे यांनी या माहितीला दुजोरा दिला. संचमान्यता आणि शालार्थ प्रणालीमार्फत शिक्षकांना वेतन अदा केले जाते. अनेकदा ताळमेळ नसल्याने काही खासगी

संस्थाचालक बोगस माहिती आणि पदे मंजूर नसलेल्या शिक्षक, शिक्षकेतरांची अधिकची नावे सादर करत होते. ही नावे शाळांकडून अॉफलाईन पद्धतीने कागदावर सादर केली जात होती. त्यात अनेकदा पदे कमी अथवा जास्त होण्याचे प्रकार निदर्शनास आले होते. या प्रकाराला यामुळे चाप बसेल, यामुळे ही प्रणाली वापरली जात आहे.

दत्तकला रेडिओ स्टेशनचे थाटात उद्घाटन

कामळा : (कटूसत्य वृत्त) :- शैक्षणिक प्रचार व प्रसार, कृषिविषयक स्थानिक संवाद, सांस्कृतिक अभिव्यक्ती आणि माहिती प्रचार यासाठी एक महत्त्वपूर्ण पाऊल उचलत दत्तकला रेडिओ स्टेशनचे उद्घाटन करण्यात आले आहे. सदरचे केंद्र २४ तास सुरू असून, जगांमध्ये इंटरनेट सुविधा असलेल्या ठिकाणी हे केंद्र एकता येणार आहे. हे केंद्र सुरू करण्यासाठी दत्तकला रेडिओची सुरुवात केली आहे. त्याचे उद्घाटन नुकतेच झाले. कार्यक्रमोत्तरे उद्घाटन सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे सायन्स व टेक्नॉलॉजीचे डीन डॉ. प्रमोद पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी दत्तकला शिक्षण संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष प्रा. रामदास झोड, सचिवा माया झोड, सीईओ डॉ. विशाल बाबर,

प्राचार्य डॉ. एस. ए. पाटील, डॉ. उषादेवी पाटील आदी उपस्थित होते. संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष प्रा. झोड यांच्या कल्पनेतून सुरू केलेल्या या रेडिओ स्टेशनचे प्रक्षेपण हे इंटरनेटद्वारे करण्यात आले आहे. सदरचे केंद्र २४ तास सुरू असून, जगांमध्ये इंटरनेट सुविधा असलेल्या ठिकाणी हे केंद्र एकता येणार आहे. हे केंद्र सुरू करण्यासाठी दत्तकला रेडिओची सुरुवात केली आहे. त्याचे उद्घाटन नुकतेच झाले. कार्यक्रमोत्तरे उद्घाटन सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे सायन्स व टेक्नॉलॉजीचे डीन डॉ. प्रमोद पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी दत्तकला शिक्षण संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष प्रा. रामदास झोड, सचिवा माया झोड, सीईओ डॉ. विशाल बाबर,

वात्रटिका

निरलज्य क्रिकेटपटू

परवा नव्हती, काल नव्हती आणि तशीच आज नाही... आपण काय बोलतोय याची त्याला लाज नाही... युद्ध जणू तो क्रिकेटचा खेळ समजू लागला... नाक कापले तरीही तो अकलेचे तारे तोडू लागला...

हणमंत पडवळ, धाराशिव, 8698067566

सोलापूरच्या सिध्देश्वर तलावातील ५५ कासवे मृत्युमुखी

सोलापूर (कटूसत्य वृत्त):- सोलापूरच्या पर्यावरणाच्या दृष्टीने महत्त्वाच्या मानल्या जाणाऱ्या सिध्देश्वर तलावातील जलप्रदूषण वरचेवर वाढत असताना आता याच तलावात एकाच वेळी ५५ कासवांचा मृत्यू झाल्याची घटना घडली आहे.

गेल्या आठवड्यात या तलावातील हजारी मासे मृत्युमुखी पडले होते. तलावाचे पर्यावरण राखण्यासाठी एकीकडे कोट्यवधी रुपयांचा खर्च होत असताना दुसरीकडे एकाच वेळी ५५ कासवांचा मृत्यू झाल्यामुळे हा चर्चेचा विषय ठरला आहे.

वन विभागाने वन्यजीव संरक्षण कायद्यानुसार अज्ञात व्यक्तींविरुद्ध गुन्हा दाखल केला आहे. रात्र्यात प्रथमच एकाचवेळी ५५ कासवांचा मृत्यू होण्याची ही पहिलीच घटना समजली जात असून ही बाब जैवविविधता संवर्धन आणि संरक्षण कायद्यानुसार गंभीर मानली जाते. याबाबत महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण

मंडळ आणि जिल्हा प्रशासन काय भूमिका घेते, याकडे पर्यावरण व पशुपक्षिप्रेमींचे लक्ष वेधले आहे. गेल्या आठवड्यात या तलावात एकाच वेळी हजारी मासे मृत्युमुखी पडले होते. वाढते जलप्रदूषण आणि कमी झालेल्या प्राणवायुमुळे मासे मृत्युमुखी पडल्याचे बोलले जात असताना त्यावर सिध्देश्वर देवस्थान समिती किंवा प्रशासकीय पातळीवर कोणतीही कार्यवाही झाली नाही. यातच आता या तलावात एकाचवेळी ५५ कासवे मृत्युमुखी पडल्याचे दिसून आले आहे. सर्व मृत कासवे सडलेल्या अवस्थेत आढळून आली. शवविच्छेदन झाल्यानंतर सर्व मृत कासवांचे विज्ञापूर रस्त्यावरील सिध्देश्वर वन विहारात दहन करण्यात आले. यात चार कासव विदेशी प्रजातीची होती. 'अमेरिकेन रेड इयर स्लाइडर' या नावाचे हे कासव नागरिकही पाळतात. त्यांपैकी कोणी तरी नागरिकांनी हे कासव

कासवांचे शवविच्छेदन

दरम्यान, सिध्देश्वर तलावात मृत्युमुखी पडलेल्या ५५ पैकी प्रातिनिधिक स्वरूपात पाच कासवांचे शवविच्छेदन शासकीय पशुचिकित्सा रुग्णालयात करण्यात आले. मात्र कासवांच्या मृत्यूचे निश्चित कारण लगेचच देण्यात आले नाही. मृत कासवांच्या शरीरातील काही विशिष्ट नमुने (टिसेरा) काढून पुण्यातील राष्ट्रीय विषाणू प्रयोगशाळेत पाठविण्यात आले आहेत. तथापि, तलावातील दूषित पाणी हे कासवांच्या मृत्यूचे कारण असू शकते, असा प्राथमिक अभिप्राय पशुवैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी वर्तविला आहे.

सिध्देश्वर तलावात आणून सोडले असावे, असा अंदाज वर्तविण्यात येत आहे. उर्वरित सर्व कासवे चिखल जातीची आहेत. त्यांना इंग्रजीत 'एशियाटिक फ्लॅपशेल टर्टल' या नावाने ओळखले जाते. हे कासव चिखलातही तोंडावाटे प्राणवायू घेऊन जगू शकते. अभ्यासकांच्या म्हणण्यानुसार हे कासव उभयचर असून चिखलात, दूषित पाण्यात, पाण्याबाहेर आणि जमिनीवरही प्राणवायू घेऊन जगू शकतात. परंतु मागील आठवड्यात तलावात मृत्युमुखी पडलेले, कुजलेले आणि सडलेले मासे

खाल्ल्याने विषबाधेतून कासवांना मरण आले असावे, असा प्राथमिक कयास व्यक्त केला जात आहे. ज्येष्ठ पक्षी आणि पर्यावरण तज्ज्ञ डॉ. अरविंद कुंभार यांनी या शक्यतेला पुष्टी दिली आहे. तलावात पुरेसा प्राणवायू आणि अन्नही मिळत नसल्यामुळे तसेच विषबाधित मासे सेवन केल्यामुळे कासवांचा मृत्यू झाला असावा, असा अभिप्राय डॉ. कुंभार यांनी वर्तविला आहे. मात्र अंतिम निष्कर्ष शवविच्छेदन अहवालानुसार काढता येईल, असे त्यांनी सांगितले.

दरम्यान, सिध्देश्वर तलावात एकाचवेळी ५५ कासवे मृत्युमुखी पडल्याच्या घटनेची दखल घेऊन वन विभागाने वन्यजीव संरक्षण कायद्यानुसार अज्ञात व्यक्तींविरुद्ध गुन्हा दाखल केला आहे. याशिवाय वन विभागाने तीन सदस्यीय चौकशी समितीही गठित केली आहे. या समितीच्या अहवालानुसार पुढील कारवाई केली जाईल, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

लक्ष्मीकृष्ण पतसंस्थेच्या चेअरमनपदी पाटील तर व्हा.चेअरमनपदी लोणारी यांची निवड

नातेपुते (कटूसत्य वृत्त):- येथील कै समाजरत्न राजेंद्र भाऊ पाटील यांच्या आशिर्वादाने लक्ष्मीकृष्ण ग्रामीण विंगरशेती पतसंस्थेच्या चेअरमनपदी ज्ञानराज पाटील तर व्हा.चेअरमनपदी सुनिल लोणारी यांची विनविरोध निवड करण्यात आली. सदर निवड ही निवडणूक निर्णय अधिकारी सम्राट पाटील यांच्या अध्यक्षतेखाली पतसंस्थेच्या कार्यालयात झाली.

यावेळी सर्व संचालकांच्यावतीने नूतन चेअरमन व व्हा.चेअरमन यांचा सन्मान करण्यात आला. या सर्वसाधारण सभेस चेअरमन

ज्ञानराज पाटील, व्हा.चेअरमन सुनिल लोणारी, नूतन संचालक संजय गांधी, संदिप ठोंबरे, राजेंद्र पांडरे, पंकज पिसे, सिकंदर काडी, जितेंद्र पलंगे, बाबाराजे बोडरे, सिमा ठेंबरे, रूपाली भिसे, निवडणूक

निर्णय अधिकारी सम्राट पाटील, सचिव उमेश बरडकर क्लार्क ऑंकार पदमन आदि मान्यवर तसेच लक्ष्मीकृष्ण ग्रामीण विंगरशेती पतसंस्थेचे पदाधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

पुणे-सोलापूर राष्ट्रीय महामार्गावर, अज्ञात वाहनाच्या धडकेत दुचाकीवरील दोघे जण गंभीर जखमी

सोलापूर (कटूसत्य वृत्त):- पुणे-सोलापूर राष्ट्रीय महामार्गावर आज सकाळी आठ वाजण्याच्या सुमारास पल्सर मोटारसायकल वरून पुण्याहून सोलापूरच्या दिशेने जाताना भिगवणमध्ये संगम वाईन्सच्या समोर दुचाकी वरील असणाऱ्या जोडप्याला अज्ञात वाहनाने जोराची धडक दिल्याने दुचाकीवरील जोडपे गंभीर जखमी झाले आहे.

दोघे सूर्यवंशी (राहणार लातूर) अंकिता घोडके (राहणार हैदराबाद) अशी जखमीची नावे आहेत.

अपघात स्थळवरून मिळलेल्या माहितीनुसार, सदरील जोडपे हे पुण्याकडून सोलापूरच्या दिशेने आपल्या ताब्यातील पल्सर (गाडी क्र माहीत नाही) या वाहनावरून निघाले होते. भिगवणमध्ये संगम वाईन्सच्या समोर आले असता अज्ञात चार चाकी वाहनाने त्यांना जोराची धडक दिली. धडक दिल्यानंतर सदरील वाहन घटनास्थळवरून तसेच वेगाने निघून पुढे गेले.

अपघात घडल्यानंतर मोटरसायकल वरील दोघेही गंभीर जखमी होऊन जागीच

बेशुद्ध पडलेले होते. याची माहिती आपुलकीची सेवा ॲम्बुलन्सचे मालक केतन वाघ यांना दिली असता तात्काळ घटनास्थळी जाऊन आपल्या ॲम्बुलन्स मधून दोन्ही जखमींना लाईफ लाईन हॉस्पिटलमध्ये दाखल केले. येथे त्यांच्यावर पुढील उपचार सुरू होते. अपघातातील जखमींची नावे दीपक सूर्यवंशी (राहणार लातूर) अंकिता घोडके (राहणार हैदराबाद) अशी असून दोघांची प्रकृती गंभीर असून नातेवाईकांना संपर्क करण्याचे प्रयत्न चालू आहेत.

कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या कार्यामुळे ग्रामीण भागाचे चित्र पालटले - आयुक्त डॉ.सचिन ओम्बासे

सोलापूर (कटूसत्य वृत्त):- कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी बहुजन समाजातील मुलां मुलींच्या शिक्षणासाठी रयत शिक्षण संस्थेची स्थापना केली. स्वावलंबी शिक्षणाचा मंत्र दिला. कमवा व शिका योजना कार्यान्वित केली. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना शिक्षण मिळाले. त्यातून ग्रामीण भागातील जनजीवनाचे चित्र पालटले. त्यामुळे पुरोगामी महाराष्ट्राची निर्मिती झाली असे प्रतिपादन सोलापूर महानगरपालिका आयुक्त डॉ. सचिन ओम्बासे यांनी व्यक्त केले.

आयोजित केलेल्या कार्यक्रमात ते बोलत होते. यावेळी पुण्यक्षोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ सोलापूर येथील परीक्षा व मूल्यापन मंडळाचे संचालक डॉ. श्रीकांत अंधारे, प्रभारी कुलसचिव डॉ. अतुल लकडे, मनपा उपायुक्त तैमूर मुलाणी, आनंद चंदनशिंदे, उद्योजक केतनभाई शहा, लक्ष्मी उद्योग समूहाच्या सौ माधुरी पाटील, प्रख्यात करसल्लागार धीरज जवळकर, राजकीय विशेषक डॉ. श्रीकांत येळेगावकर, प्राचार्य डॉ. राजेंद्रसिंह लोखंडे, ओम प्रकाश वाघमारे, अंत्रोळीकर, डॉ. अरिम्ता बालगावकर, मुख्याध्यापिका काशीबाई पुजारी, मुख्याध्यापक संजय जोशी, वसंत नागणे, इतिहास संशोधक नितीन अणवेकर, प्रा. उत्तमराव हुंडेकर आदी मान्यवर उपस्थित होते. पुढे डॉ. सचिन ओम्बासे

उच्च शिक्षण मिळाले. कार्यक्रमकां प्रस्ताविक संतोष वालवडकर यांनी केले सूत्रसंचलन वंदना डांगे यांनी केले तर आभार अमर देशमुख यांनी मानले. कार्यक्रम प्रसंगी योगासन राष्ट्रीय खेळाडू जानवी चंदनशिंदे व तायकवांदो खेळाडू दिव्या कोणे व प्रशिक्षक सोमनाथ बनसोडे यांचा सत्कार करण्यात आला.

कर्मवीरक आधुनिक भगीरथ-डॉ श्रीकांत अंधारे

कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी बहुजन समाजाच्या झोपडीपर्यंत शिक्षणाची गंगा पोहोचविली. त्यामुळे गरीब मुला मुलींना शिक्षण मिळाले. महाराष्ट्रात सामाजिक व शैक्षणिक क्रांती झाली. म्हणून वचित व उपेक्षित घटकांना शिक्षणाची द्वारे खुली करणारे ते आधुनिक भगीरथ आहेत. असे गौरवोद्गार परीक्षा व मूल्यापन मंडळाचे संचालक डॉ. श्रीकांत अंधारे यांनी काढले.

Classified - छोटी जाहीरात विकणे आहे

- सोलापूर - अक्कलकोट रोड टच कोन्हाळी येथे 5 एकर जमीन विकणे आहे
- सोलापूर - पुणे हायवे रोड टच वडाची वाडी येथे साडे सहा एकर जमीन विकणे आहे
- सोलापूर - तुळजापूर रोड टच उळे येथे 33 गुंठे जमीन विकणे आहे
- गुळवंची - कांडी रोड टच प्रति गुंठा 1 लाख प्रमाणे 11-11 गुंठे जमीन विकणे आहे.
- सोलापूर सिटीत सभाजी चौक ते रेल्वे ट्रॅक रोड टच प्लॉट विकणे आहे

मो. 9860848471/ 7741077411

रेल्वे प्रवासी सुरक्षेचा प्रश्न पुन्हा ऐरणीवर

सोलापूर, (कटूसत्य वृत्त):- रेल्वेचा प्रवास हा सुरक्षित प्रवास म्हणून समजला जातो. त्यामुळे प्रवासी रेल्वेच्या प्रवासाला नेहमीच पसंती देतात. मध्य रेल्वेच्या सोलापूर विभागात गेल्या काहीदिवसांपासून धावत्या रेल्वेवर होत असलेल्या, दगडफेकीच्या घटनांमुळे प्रवाशांमध्ये भीतीचे वातावरण पसरले आहे.

शुक्रवारी रात्री मुंबई-हैदराबाद एक्सप्रेसवर अज्ञातांनी केलेल्या दगडफेकीत तीन प्रवासी गंभीर जखमी झाल्याची घटना घडली. मुंबईहून निघालेली हैदराबाद एक्सप्रेस ही गाडी जेऊर जवळील भाळवणीनजीक आली असता धावत्या रेल्वे गाडीवर अज्ञातांनी

सुनील वाघमोडे यांना गुरुविद्या बसव शरण पुरस्कार

मोहोळ / (कटूसत्य वृत्त):- लांबोटी (ता. मोहोळ) येथील उद्योजक सुनील वाघमोडे यांच्या सामाजिक कार्याची दखल घेऊन त्यांना बसव जयंती निमित्त गुरुविद्या प्रतिष्ठानकडून माजी कुलगुरू डॉ. इरेश स्वामी यांच्या हस्ते 'गुरुविद्या बसव शरण दांपत्य पुरस्कार' प्रदान करण्यात आला.

प्रत्येक वर्षी सामाजिक कार्यात उल्लेखनीय काम केलेल्या गुरुविद्या प्रतिष्ठानकडून गुरुविद्या बसव शरण दांपत्य पुरस्कार प्रदान करण्यात येतो. यावेळी हा पुरस्कार लांबोटी येथील युवा उद्योजक सुनील वाघमोडे यांना माजी कुलगुरू डॉ. इरेश स्वामी, अध्यक्ष सातलिंग शटगार यांच्या हस्ते प्रदान करण्यात आला.

निर्मल व्यसनमुक्ती केंद्र

मानसिक आजार, व्यसनमुक्ती, लैंगिक समस्या स्किझोफ्रेनिया, बायपोलार मूड डिसऑर्डर, उन्माद, डिप्रेशन, ओ. सी. डी, मंत्रचळेपणा इ. मानसिक आजारासाठी, दारू, तंबाखू, सिगारेट, गुटखा, मावा, गांजा, भांग, मिश्री इ. व्यसनमुक्तीसाठी, शीघ्रपतन, नपुसकता, वीर्यनाश, हस्तमैथुनामुळे कमजोरी इ. लैंगिक समस्यांसाठी वृद्ध लोकांना सांभाळण्यासाठी सुशुभा केंद्र व नातेवाईकांशिवाय अॅडमॉट करण्याची सोय निर्मल व्यसनमुक्ती पुनर्वसन व सुशुभा केंद्र, स्टेशन रोड, मिरज.

-: संपर्क :-
8083608083
9922646566
8698732109

(सरकार मान्य)

अथर्व पेस्ट कंट्रोल

An ISO 9001-15

सर्टिफाईड कंपनी

प्रोग्रा. हरी सुभाष विरवे

9822964815
9421984815

सुरळ, पाल, मुंगी, वाळवी, डास, जाळी, माशी, डेकूण, उंदीर, घुस इ. नियंत्रण

नका कॅन्सरला आमंत्रण देऊ...

दारू... अंमली पदार्थ... गॅटेटेड सुटण्यासाठी...

व्यसन + टेन्शन + भीती + चिंता + नैराश्य + हस्तकंप + निद्रानाश..

(महाराष्ट्राचे पसंतदिदा नशामुक्ती सेंटर)

डॉ. पालवे नशामुक्ती केंद्र

फोन: 9552619752

कॉल/व्हॉट्सअप करा... दारू... अंमली पदार्थ... राम राम करा... 501% रिझल्ट

दगडफेक केली. या दगडफेकीत प्रवाशांच्या डोक्याला गंभीर जखम होऊन रक्तस्राव झाला. काही दिवसांपूर्वी टिकेकरवाडीजवळ धावत्या रेल्वेवर झालेल्या दगडफेकीत एका चिमूकलीचा मृत्यू झाल्याची घटना ताजी असतानाच हा प्रकार घडला आहे. त्यामुळे रेल्वे प्रवाशांची सुरक्षा ऐरणीवर आली आहे. याशिवाय रेल्वेतून प्रवास करताना दागिने व मोबाइल चोरीचे प्रमाण नित्याचे झाले आहे. या गंभीर प्रश्नाकडे रेल्वे प्रशासन व सुरक्षा बल यांच्याकडून दुर्लक्ष होताना दिसून येत आहे. सोलापूर रेल्वे विभाग हा देशातील अत्यंत महत्त्वाचा विभाग समजला जातो. भारताच्या दक्षिणेला जोडणारा महत्त्वाचा दुवा म्हणजे सोलापूर रेल्वे स्थानक होय. भारत-पाकिस्तान यांच्यातील सीमेवरील युद्धदैन्य परिस्थितीच्या पार्श्वभूमीवर सुरक्षा यंत्रणा अलर्ट मोडवर असताना प्रवाशांवर झालेली दगडफेक ही गंभीर बाब आहे. संवेदनशील टिकाणांही रेल्वेगाडी जात असताना सुरक्षा बलाच्या जवानांकडून देणाऱ्या सूचनांची अंमलबजावणी प्रवाशांकडूनही होणे गरजेचे आहे. सोलापूर रेल्वे विभागात दक्षिणेतील बंगळूरू, हैदराबाद, चेन्नई, तिरुवनेल्लूर तर उत्तरेकडील दिल्ली, जयपूर, लखनौ, पटना, मुंबई आदी महानगरांसाठी अनेक सुपरफास्ट एक्सप्रेस धावतात. यातून दररोज हजारी प्रवासी प्रवास करतात. त्यामुळे सोलापूर विभागातील सुरक्षा यंत्रणा अधिक दक्ष राहणे गरजेचे आहे.

कटूसत्य शब्दकोडे

१	२	३	४	५	६	७
				९		
१०	११	१२		१३		१४
१५		१६		१७		१८
			२०			
		२१			२२	
२३			२४		२५	२६
		२८	२९	३०	३१	
३२	३३			३४	३५	३६
३७		३८	३९	४०	४१	४२
		४३		४४		४६
		४७			४८	

आडे शब्द : १) राष्ट्रादी काँग्रेसचे एक नेते
५) बीडच्या नेत्या ८) नांगर (हिंदीत) ९) पैसा, संपत्ती १०) पर्वा, चिंता
१२) घड्याळ (हिंदीत) १३) उन्नती, भरभराट १५) रसभरीत, रसाने भरलेला
१७) त्वचेवरील बारीक केस १८) दुपट (इंग्रजीत)
२०) राजाचे मोठे घर २१) एखादा पदार्थ मनसोक्त खाणे- ** मारणे
२२) पाण्याचे बाष्परूप २३) धान्य पाखळण्याचे साधन २४) तुरुंग (इंग्रजीत)
२५) बैलाच्या मानेवरील जोखड २६) टेकडी (हिंदीत)
२९) दुर्घटनाची आई ३१) वर्तविलेले भविष्य
३२) नदीवरील बंधारा ३४) एक रास ३६) इंग्रजी मुळाक्षरातील पहिले अक्षर
३७) शिजविलेला तांदूळ ३९) दोन (हिंदीत)
४०) निवडणुकीमध्ये उमेदवारांला मत देणे ४३) आकाश, गगन
४४) मनातील खंत, शल्य
४५) वेगळे झाल्यानंतर पतीने पत्नीला घाव्याची रक्कम ४७) बडिलोपार्जित संपत्तीचा वारसाहक्काने मालक
४८) रामायणातील सुग्रीवाचा भाऊ

सुडोकू - 247

	5	9		4	2
	7	1		4	6
		6		7	9
3	4		2		8
8	6		7		
	9	2	5		7
				2	6
				4	5
2	6				7
7	3	8		1	5

विद्यापीठाकडून पंतप्रधान मोदींना निमंत्रण!

अहिल्यादेवींच्या स्मारकाच्या कामासाठी २५ मेपर्यंत डेडलाईन

सोलापूर (कट्टूसत्य वृत्त):- पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठाच्या नवीन प्रशासकीय इमारतीसमोरील पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांच्या पुतळ्याचे ३०० व्या जयंतीचे औचित्य साधून ३१ मे रोजी लोकार्पण करण्याचे नियोजित आहे.

दुसऱ्या रस्त्याचे काम वेळेत अपेक्षित

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी यांच्या जयंतीनिमित्त ३१ मे रोजी विद्यापीठाकडून मोठा कार्यक्रम घेतला जाणार आहे. तत्पूर्वी, हिरज ते नवीन प्रशासकीय इमारत आणि सोलापूर-पुणे महामार्ग ते नवीन प्रशासकीय इमारतीपर्यंत रस्ता केला जाणार आहे. हिरज रस्ता ते नवीन प्रशासकीय इमारतीपर्यंतचा रस्ता जिल्हा परिषदेच्या बांधकाम विभागाकडून केला जाणार असून तसे आदेश जिल्हाधिकार्यांनी दिले आहेत. दुसऱ्या रस्त्याचेही काम काही दिवसांत अपेक्षित आहे.

- अतुल लकडे, कुलसचिव, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ

कार्याची ओळख सर्वांना व्हावी म्हणून त्याटिकाणी विविध चित्रे देखील असणार आहेत. या कामासाठी १४ कोटींचा निधी

मंजूर असून त्यापैकी साडेसहा ते सात कोटी निधी अजून आलेला नाही. ३१ मे जवळ येत असल्याने काम युद्धपातळीवर सुरू आहे, पण

एनटीपीसी सोलापूरमध्ये 'बालिका सशक्तिकरण अभियान - 2025'चा भव्य शुभारंभ

सोलापूर, (कट्टूसत्य वृत्त):- एनटीपीसी सोलापूरमध्ये आज 'बालिका सशक्तिकरण अभियान (GEM)-2025' चा भव्य शुभारंभ करण्यात आला. या प्रसंगी सोलापूरच्या डीसीपी (क्राइम) सौ. दीपाली काले प्रमुख पाहुण्या म्हणून उपस्थित होत्या. उपस्थित पालकांना संबोधित करताना त्यांनी सांगितले की, "आपल्या मुली खूप नशिवान आहेत ज्यांना या कार्यशाळेचा भाग होण्याची संधी मिळाली आहे. इथे शिकलेल्या गोष्टी त्या निर्यामित करत राहिल्या तर भविष्यात त्या आपले व आपल्या देशाचे नाव उज्वल करतील."

या कार्यक्रमासाठी एनटीपीसी सोलापूरचे कार्यकारी संचालक वी.जे.सी. शास्त्री, महाप्रबंधक (ऑपरेशन अँड मॅनेज्मेंट) एम. के. बेबी, सृजनतामक महिला मंडळाच्या अध्यक्ष श्रीमती पद्मा शास्त्री व इतर वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते.

या वर्षी अहेरवाडी, होटगी, होटगी स्टेशन व तिल्लेहाल गावांमधील एकूण 42 मुलींची निवड झाली आहे. त्यांना इंग्रजी, गणित, विज्ञान, योग, आत्मरक्षण, कला, संगीत आणि इतर सृजनशील कौशल्यांचे प्रशिक्षण दिले जाईल. त्यांना आरोग्य तपासणी, पोषक आहार, आवश्यक साहित्य, गणवेश व शैक्षणिक साधनांची सुविधा दिली जाईल.

'बालिका सशक्तिकरण अभियान (GEM)' ही एक चार आठवड्यांची निवारी उन्हाळी कार्यशाळा आहे. या कार्यशाळेत प्रकल्प प्रभावित गावातील 10 ते 12 वर्षे वयोगटातील, 5वी उत्तीर्ण मुलींची निवड केली जाते. कार्यशाळेत इंग्रजी, हिंदी, मराठी, गणित यासारख्या विषयांचे शिक्षण दिले जाते आणि कला, खेळ, योग यांचा देखील समावेश असतो, जेणेकरून मुलींचा सर्वांगीण विकास साधता येईल.

छत्रपती संभाजी महाराज यांच्या जयंतीनिमित्त शांतता कमिटीची बैठक संपन्न

सोलापूर, (कट्टूसत्य वृत्त):- छत्रपती संभाजी महाराज यांच्या ३६८व्या जयंतीनिमित्त सोलापूर शहरात मिरवणुका शांततेत आणि शिस्तबद्ध पद्धतीने पार पडाव्यात, यासाठी आज शांतता कमिटीची बैठक आयोजित करण्यात आली होती. या बैठकीत पोलिस प्रशासन व विविध मिरवणूक काढणाऱ्या मंडळांमध्ये सकारात्मक चर्चा झाली. या वेळी पोलिस प्रशासनाने मंडळांच्या अडचणी जाणून घेतल्या असून, योग्य तो निर्णय घेतला जाईल, असे आश्वासन दिले. बैठकीस सोलापूर शहरातील वरिष्ठ

पोलीस अधिकारी, छत्रपती संभाजी महाराज मध्यवर्ती महामंडळाचे टेक्नॉलॉजी, विविध मंडळांचे प्रतिनिधी तसेच शिवशंभू भक्त मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

या बैठकीत मिरवणुकीदरम्यान कायदा व सुव्यवस्था अबाधित ठेवण्यासाठी सर्वांनी सहकार्य करण्याचे आवाहन करण्यात आले.

रविवारीही 'सिव्हिल'मध्ये रुग्णसेवा!

सोलापूर (कट्टूसत्य वृत्त):- आरोग्यसेवा ही अत्यावश्यक सेवा आहे. यामुळे या शासकीय रुग्णालयात सलग दोन दिवस सुट्टी घेता येत नाही. यासाठी रविवारी ही छत्रपती शिवाजी महाराज शासकीय रुग्णालय सुरू होते. पण रुग्णांची संख्या कमी असल्याचे पाहायला मिळाले. दरम्यान, अधिष्ठाता डॉ. संजीव ठाकूर यांनी तीन रुग्णांची शस्त्रक्रिया केली. यात दोन हार्नियाचे रुग्ण असल्याची माहिती अधिकाऱ्यांनी दिली.

छत्रपती शिवाजी महाराज शासकीय रुग्णालयात दररोज बाराशे ते दीड हजार रुग्ण हे उपचारासाठी येत असतात. पण अनेक रुग्ण हे बाहेर जिल्हातून आणि राज्यातून येत असतात. यामुळे दररोज ही संख्या दीड हजारपेक्षा जास्त पर्यंत जाते रविवारी रुग्णालयाला सुट्टी असल्याचे माहीत असते, पण १० ताखेला दुररा शनिवार, दि. ११ ताखेला रविवार आणि १२ ताखेला बुध्द पोर्णिमा असे सलग तीन दिवस सुट्ट्या आल्या. पण रुग्णसेवा सलग दोन दिवस सुट्टी घेता येत नाही. यासाठी रविवारीही ओपीडी सुरू होती. पण रविवारीची

हॉस्पिटलमध्ये सर्व कर्मचारी वेळेवर येतात का, रुग्णांना डॉक्टर आणि इतर कर्मचारी वेळेवर देखभाल करतात का याची पाहणी करण्यात येणार आहे. यासाठी मंगळवारपासून सात दिवस ही विशेष मोहीम घेतली जाणार आहे. यात काही त्रुटी आढळल्यास त्यांच्यावर कारवाई केली जाणार आहे.

- डॉ. संजीव ठाकूर, अधिष्ठाता

ओपीडी ही जेमेतम दीडशेपर्यंत असल्याचे पाहायला मिळाले. दरम्यान, सकाळी अधिष्ठाता डॉ. संजीव ठाकूर यांनी हॉस्पिटलची पाहणी केली.

ओपीडीची स्वच्छता
नेहमी हॉस्पिटलमध्ये गर्दी असते. त्या मानाने रविवारी

हॉस्पिटल सुरू असूनही गर्दी कमी होती. यामुळे ओपीडीची व इतर विभागांची कर्मचाऱ्यांनी स्वच्छता केली. खासदार प्रणिती शिंदे यांनी शनिवारी हॉस्पिटलला अचानक भेट देत हॉस्पिटल प्रशासनावर व स्वच्छतेवर नाराजी व्यक्त केली होती.

जिद्द आणि चिकाटीच्या जोरावर यश प्राप्त करता येते - खा. उदयनराजे भोसले

सोलापूर (कट्टूसत्य वृत्त):- सर्वसामान्य कुटुंबामध्ये जन्मलेल्या सुहास आदमाने यांनी अपार कष्टांच्या माध्यमातून शिरापूर सारख्या छोट्याशा खेडेगावांमध्ये 'स्पेन्का'ची निर्मिती केली. अवघ्या दहा वर्षांमध्ये चार राज्यात आपल्या काय्याचे जाळे विणले आहे. माणसाकडे जिद्द आणि चिकाटी असेल तर यश प्राप्त करता येते, हेच त्यांनी दाखवून दिले, असे प्रतिपादन खासदार छत्रपती उदयनराजे भोसले यांनी केले.

आज या कार्यक्रमाला स्वादका एक हितचिंतक आणि त्याच्या कुटुंबाचा एक घटक म्हणून आलो आहे. अध्यक्षस्थानी प्रिंसिजन कॅम्पशाफ्टसचे चेअरमन यतीन शहा हे होते. यावेळी 'स्पेन्का'चे व्यवस्थापकीय संचालक सुहास आदमाने, संचालिका अश्विनी आदमाने, आ. सचिन कल्याणशेट्टी, आ. देवेंद्र कोटे, महापालिका आयुक्त डॉ. सचिन ओम्बार्से, माजी आमदार राजन पाटील, शिवसेनेचे जिल्हाप्रमुख प्रा. शिवाजी सावंत, 'स्पेन्का'चे विलास आदमाने

यांच्यासह भूषण चिंचोळे, गणेश वानकर, प्रकाश चवरे, दीपक माळी, बसवराज शास्त्री, अनिल कादे, रामदास चवरे, दत्तात्रय मुले, विनोद भोसले, अशोक देवकते, संकेत ढवळे, सौदागर चव्हाण, शशिकांत धोत्रे आदींची उपस्थिती होती.

'स्पेन्का'च्या कॉर्पोरेट कार्यालय, अल्ललाईन मशीनचे उद्घाटन
उद्योजक दीपक जाधव यांनी प्रास्ताविक केले. तनिषा कदम यांनी स्पेन्का मिन्नरल

वॉटर फिल्टरविषयी 'पीपीटी' द्वारे सादरीकरण करताना म्हणाल्या, गुणवत्ता, आपुलकीची सेवा आणि उत्तम व्यवस्थापनच्या माध्यमातून 'स्पेन्का'ने भारतातील एक नामांकित ब्रँड म्हणून नावलौकिक प्राप्त केला. महाराष्ट्रसह कर्नाटक, तेलंगणा येथील ५ हजारांहून अधिक हॉटेल्स, रेस्टॉरंटस व लाखो ग्राहकांपर्यंत 'स्पेन्का' ब्रँड पोहोचला आहे.

खा. उदयनराजे भोसले यांच्याकडून अनेक गोष्टी शिकलो
'स्पेन्का'चे व्यवस्थापकीय संचालक सुहास आदमाने याप्रसंगी बोलताना म्हणाले, खासदार छत्रपती उदयनराजे भोसले महाराज यांच्याकडून मी अनेकानेक गोष्टी शिकलो- शिकत आहे. त्यांची विचार करण्याची पध्दत, निर्णय घेण्याची क्षमता ही वाखाणण्याजोगी आहे. त्यांच्याबद्दल बोलण्यासारखे खूप आहे. फक्त त्यांची साथ सदैव पाठिशी राहावी, इतकीच माफ अपेक्षा आहे. स्वातंत्र्य विश्वास कधीच तोडणार नाही.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका घेण्याचा सुप्रिम कोर्टाचा निर्णय

राष्ट्रीय जिल्हा परिषद पंचायत समिती असोसिएशनच्या लढ्याला यश

माढा (कट्टूसत्य वृत्त):- स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका चार महिन्यांत घेण्याचा सुप्रिम कोर्टाने नुकताच निर्णय देत तसा सरकारला आदेश दिले आहेत. याकरिता राष्ट्रीय जिल्हा परिषद पंचायत समिती असोसिएशनने स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका लवकर घ्याव्यात यासाठी पाटपुरावा करून लढा दिला. असोसिएशनच्या वतीने सुप्रिम कोर्टात वकिल देऊन प्रकरण दाखल केले होते. अखेर असोसिएशनचे राष्ट्रीय

अध्यक्ष कैलास गोरे यांच्यासह असोसिएशनच्या लढ्याला मोठे यश आले आहे. महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका मागील तीन ते चार वर्षांपासून रखडलेल्या होत्या. संघटनेच्या वतीने अनेक वेळा सर्व स्तरावर प्रयत्न चालू होते. गेली तीन वर्षांपासून राज्य सरकार मधील मुख्यमंत्री यांच्यासह विविध मंत्री महोदयांसह निवडणूक आयोगाच्या अधिकार्यांना अनेक वेळा प्रत्यक्ष भेटून निवेदने देऊन पाटपुरावा सुरू होता.

मागील ३ ते ४ वर्षांपासून स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका लांबणीवर गेल्या होत्या. यामुळे नगरपरिषद, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती मध्ये कारभारीच नसल्याने विकास कामांना खिळ बसली होती. सरकार दरबारी मंत्र्यांकडे तसेच निवडणूक आयोगाकडे निवडणुका घेण्यासंदर्भात आमचा पाटपुरावा सुरू होता. मात्र अखेर आम्ही संघटने मार्फत सुप्रिम कोर्टाचा दरवाजा टोटावला वकिल पत्र दाखल करून विषय मांडला आणि यास यश देखील मिळाले.

- कैलास गोरे, संस्थापक अध्यक्ष असोसिएशन

सविस्तर बाजू ऐकून घेत लोकशाही बळकट करण्यासाठी निवडणुका महत्त्वाच्या आहेत. चार महिन्यांच्या आत निवडणुका घेण्याचे आदेश संघटनेने दाखल केलेल्या याचिकेवर देण्यात आले. संघटनेच्या या लढ्याकरिता प्रामुख्याने संघटनेच्या वतीने अध्यक्ष कैलास गोरे पाटील, शरद बुट्टे पाटील, उदय बने, पांडुरंग पवार, प्रदीप कंद, निर्मलताई पानसे, प्रभाकर सोनवणे, जय मंगल जाधव, सरिता गाखरे, भारत शिंदे, आदींनी सातत्याने पाटपुरावा केला.

सरसकट कर्जमाफी झाली नाही, तर छावाचा रणसंग्राम पेटणार - करण गायकर

पंढरपूर (कट्टूसत्य वृत्त):- छावा क्रांतिवीर सेनेचे ११वे महाधिवेशन महाराष्ट्रातील शेतकरी, कामगार, युवक आणि मराठा समाजाच्या न्यायासाठी ठरलेला एक निर्णायक टप्पा ठरला. या अधिवेशनासाठी कार्यक्रमाचे अध्यक्षस्थानी कामगार नेते अधिजीत राणे तर कार्यक्रमाचे उद्घाटक माजी राज्यमंत्री दर्जा रविकांत तुपकर यांच्या शुभहस्ते झाले.

या कार्यक्रमासाठी प्रमुख पाहुणे म्हणून छावा क्रांतिवीर सेनेच्या ११व्या राज्यस्तरीय अधिवेशनास उपस्थित राहून मार्गदर्शन व आशीर्वाद दिल्याबद्दल खालील सर्व मान्यवरांचे आभारः महामंडलेश्वर स्वामी शनिभक्त संत सुखदेव महाराज, भाजपा प्रवक्ते अजित चव्हाण, आमदार समाधान अवताले, आमदार अभिजीत आबा पाटील, मराठा नेते गंगाधर नाना काळकुटे, शिवसेना संपर्कप्रमुख महेश साठे, राष्ट्रवादी काँग्रेसचे उपाध्यक्ष समाधान काळे, अक्कासाहेब मोहिते पाटील, यशराज साळुंखे पाटील, शहाजी साळुंखे, राजाभाऊ माने, शेतकरी नेते समाधान फाटे, नवनाथ माने, संतोष ननवर व इतर मान्यवर. तसेच छावा क्रांतिवीर सेनेचे सर्व विभागीय, जिल्हा व तालुका पदाधिकारी यांची उपस्थिती अधिवेशनाला यशस्वी करण्यात महत्त्वपूर्ण ठरली. संपूर्ण महाराष्ट्रातून हजारो छावासैनिक उपस्थित राहिले आणि या

अधिवेशनात एकमताने निश्चय करण्यात आला की, "शेतकऱ्यांच्या डोळ्यातील अश्रू पुसल्याशिवाय छावा क्रांतिवीर सेना आता शांत बसणार नाही!" अध्यक्ष करण गायकर यांनी सरकारला थेट इशारा दिला की, "राज्यातील सर्व शेतकऱ्यांची सरसकट कर्जमाफी झालीच पाहिजे. उधममुख्यमंत्री अजित पवार हे शेतकऱ्यांची चेष्टा करत आहेत, त्यांच्या जखमेवर मीठ चोळण्याचे काम करत आहेत. अशा शेतकरी विरोधी अजित पवारांचा तात्काळ राजीनामा घ्यावा. तसेच त्यांना मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी तंबी घ्यावी की, शेतकरीबद्दल वादग्रस्त वक्तव्य अजिबात करू नये. अन्यथा छावा क्रांतिवीर सेना महाराष्ट्रभर रस्त्यावर उतरेल आणि हे आंदोलन केवळ निदर्शने न राहता राज्यकर्त्यांच्या झोप उडवेल. उपमुख्यमंत्री अजित पवार हे कर्जमाफी, पिक विमा या विषयांवर सातत्याने वादग्रस्त वक्तव्य करून शेतकरी बांधवांचे मन दुःखवत

आहेत आणि स्वतःला राज्याचे मालक समजत आहेत. ही मगसुरी आम्ही खपवून घेणार नाही. त्यांनी जर ही भूमिका सुरूच ठेवली, तर छावाच्या माध्यमातून प्रचंड मोठ्या प्रमाणात जनआंदोलन उभे केले जाईल. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस व उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्यावर विश्वास असून, तो फक्त शब्दांवर नव्हे तर कृतीवर आहे. आणि हा विश्वास हे दोघांनी नक्कीच पूर्ण करतील."

हे अधिवेशन यशस्वी करण्यामध्ये प्रदेश कार्यकारणीतील खालील पदाधिकार्यांची प्रमुख भूमिका होती त्यामध्ये प्रदेश महासचिव शिवाजी राजे मोरे, युवक प्रदेशाध्यक्ष शिवा तेलंग, केंद्रीय कार्यध्यक्ष विजय वाहळे, प्रदेश सरचिटणीस अनिल राऊत, प्रदेश संपर्कप्रमुख नितीन शिंदे, युवक प्रदेश सरचिटणीस नवनाथ शिंदे, प्रदेश उपाध्यक्ष बाबा रोटे, उद्योजक आघाडी प्रदेशाध्यक्ष डॉ.किरण डोखे, प्रदेश संघटक

प्रमुख जिल्हा प्रमुख सोलापूरः दत्तात्रेय जगताप, नाशिकः आशिष हिरे, नवनाथ वैराळ, बीडः राहुल चाळक, नांदेडः बालाजी ढगे, सांगलीः दीपक मुठे, जालनाः राम पाटील गाडेकर, धाराशिवः श्याम पाटील, जळगावः मनोहर शिंदे. सांस्कृतिक पर्यटन विभाग जिल्हा प्रमुख भारत पिंगळे, नाशिक जिल्हा संपर्कप्रमुख आबा पाटील, शेतकरी आघाडी जिल्हा प्रमुख गोरख संत. वारकरी आघाडीचे जिल्हाप्रमुख दत्ता महाराज पवार अमोल देवरे

या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक शेतकरी आघाडी प्रदेशाध्यक्ष गणेश माने यांनी केले तर आभार पश्चिम महाराष्ट्र अध्यक्ष हर्षद भोसले यांनी मानले. संपूर्ण राज्य कार्यकारणीचा भक्कम पाठिंबा!

या अधिवेशनात सर्व जिल्हा व विभागीय पदाधिकारी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते आणि एकच निर्धार केला. "शेतकरी, कामगार, युवक व मराठा समाजासाठी लढायचे आणि विजय मिळवायचाच!"

या कार्यक्रमाचे यशस्वी आयोजन करण्यासाठी सोलापूर जिल्हा प्रमुख दत्तात्रय भाऊ जगताप, योग जिल्हाप्रमुख मंगेश श्री सागर, महेश जाधव, संदीप झांबरे, नितीन शिंदे, सागर कुर्पुरे, शुभम खेडकर, संदीप खेडकर, सौदागर कोल्हे, सितारालाल आदींसह सर्व पदाधिकार्यांनी मेहनत घेतली.

उजनीसह महाराष्ट्रातील पाच धरणांमधील गाळ काढण्यासंदर्भात खा. उदयनराजे भोसले यांनी आवाज उठवावा

टेंभुर्णी (प्रतिनिधी)- महाराष्ट्रातील उजनी धरणासह पाच धरण क्षेत्रातील साचलेला गाळ काढण्याच्या प्रलंबित प्रश्न पावसाळी अधिवेशनात संसदेमध्ये मांडावा या संदर्भातील निवेदन खासदार उदयनराजे भोसले यांच्याकडे रयत क्रांती पक्षाचे प्रदेशाध्यक्ष प्रा. सुहास पाटील यांनी दिले. भिमानगर येथे माजी कृषी सभापती संजय पाटील यांच्या घरी सदिकडे भेट देण्यासाठी खासदार उदयनराजे भोसले आले होते. यावेळी प्रा. पाटील यांनी निवेदन देऊन, उजनी धरणासह गिरणा (नाशिक) घोरणीखुर्द (भंडारा), जायकवाडी (छत्रपती संभाजी नगर) आणि मुळ (अहिल्यानगर) या पाच धरणांमध्ये मोठ्या प्रमाणात साचलेला गाळ काढण्याचा शासनाने निर्णय घेतला होता. परंतु काही तांत्रिक कारणांमुळे निवेदी रखडलेले आहेत. या संदर्भातील प्रश्न येत्या पावसाळी अधिवेशनात संसदीय अधिवेशनात मांडण्यासंबंधीचा आग्रह खासदार उदयनराजे भोसले यांच्याकडे करण्यात आला. उजनी धरण १२३ टीएमसी पाणी क्षमतेचे आहे. परंतु त्यामध्ये गाळ मिश्रित

वाळू आहे. दरवर्षी उजनी धरण पूर्ण क्षमतेने भरले जाते. परंतु १५ मे नंतर एक महिना उजनी धरणातील आवर्तने बंद झाल्यानंतर शेतकऱ्यांची संपूर्ण पिके धोक्यात येतात. त्यामुळे शेतकऱ्यांच्या सर्व पिकांचे खूप नुकसान होते. जर उजनी धरणातील २० टीएमसी गाळ निघाला तर चार पाण्याची

गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार ही संकल्पना लवकरात लवकर राबविण्याविषयी माजी मंत्री तथा आमदार सदाभाऊ खोत यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांना शिष्टमंडळ घेऊन भेटणार आहेत. महाराष्ट्रातील उजनी सह पाच धरणांमधील गाळ काढला तर शेती अधिक सुजलाम सुफलाम झाल्याशिवाय राहणार नाही.

- प्रा. सुहास पाटील, पक्ष प्रदेशाध्यक्ष रयत क्रांती संघटना

आवर्तने उजनी धरणातून मिळू शकतात. तसेच उजनी धरणाच्या गाळ काढण्याविषयीचे सर्वेक्षण नाशिकच्या मेरी संस्थेने केले आहे. त्यांच्या सर्वेक्षणानुसार उजनी धरणात २० टीएमसी गाळ आहे. त्यामुळे पाणी क्षमता मोजमानानुसार पूर्णपणे भरली असली तरी, साचलेल्या गाळामुळे पाणी कमी येते. त्यामुळे नदी, कालवा व उपसा सिंचन योजनांचे आवर्तने सोडून सुद्धा उजनी धरणातील पाण्या संदर्भात जलसंकट तयार होते. व शेतीच्या अतोनात नुकसान होते. उजनीतील साचलेला गाळ काढण्याच्या निविदा प्रसिद्ध करून सरकारने सकारात्मक निर्णय घ्यावा. या गाळ मिश्रित वाळू मधून सरकारला हजारो कोटी रुपयांचा महसूलही मिळू शकेल. याबाबतचे निवेदन देण्यात आले आहे. यावेळी राजकीय माजी सरपंच पांडुरंग माने, सोसायटीचे चेअरमन वसंत चौगुले, सुदाम देशमुख, परमेश्वर कदम, संतोष पानबुडे आदींजण उपस्थित होते.